

СУЧАСНІ ЗМІНИ В СТРУКТУРІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Резниченко К. В., студентки групи Ф 2/1

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Біліченко О. С.

Миколаївський національний аграрний університет

Банківська система України є безумовно невід’ємною складовою економіки держави. Крім того її розвиток виступає одним з головних чинників стабільності країни.

Виступаючи посередниками між банками, створюючи гроші і регулюючи грошову масу, забезпечуючи сталість банків та грошових ринків, формуючи дієвий механізм державного контролю, банківська система України вимагає здійснення суспільного нагляду і постійного моніторингу.

У науковій літературі банківська система розглядається як складова економічної системи держави, що включає в себе: Національний банк України; банки (резиденти та нерезиденти, зареєстровані у встановленому законодавством порядку на території України); небанківські фінансові установи, виключною діяльністю яких є прийняття вкладів, розміщення кредитів або ведення рахунків клієнтів; Фонд гарантування вкладів фізичних осіб; банківську інфраструктуру, а також зв’язки та взаємини між ними [1].

Законом України “Про банки і банківську діяльність” передбачено, що “банк – це юридична особа, яка на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги, відомості про яку внесені до Державного реєстру банків. Банківська система складається з Національного банку України та інших банків, а також філій іноземних банків, що створені і діють на території України відповідно до положень цього Закону та інших законів України” [2].

Факторами, що впливали на зміни кількості активів банківської системи в 2014-2016 роках були коливання курсу національної валюти. Але не менш важливими чинниками виступали чисельність комерційних банків на ринку та сума їх кредитних портфелів.

Таблиця 1

Динаміка чисельності банків 2014-2016 рр.

Стан активності банків	Роки			2016 рік у % до 2014	2016 рік у % до 2015
	2014	2015	2016		
Платоспроможні	147	114	111	75,51	94,87
Неплатоспроможні	16	3	5	31,25	166,7
У стадії ліквідації	21	64	68	30,28	106,25

Дані таблиці показують постійні коливання платоспроможності банків, протягом 2014-2016 років. У 2016 році в порівнянні з 2014 роком чисельність платоспроможних банків зменшилась на 24,49%, що в абсолютному вираженні становить 36 банків.

У 2015 році в порівнянні з 2016 роком темпи падіння уповільнилися і склали 5,13%, що в абсолютному вираженні становить 3 банки. Така ситуація пояснюється збільшенням чисельності неплатоспроможних банків у 2016 році в порівнянні з 2014 роком на 66,7%, що в абсолютному виразі складають 11 банків та таких, що знаходяться в стадії ліквідації на 69,72% (47 банків). Аналітики пояснюють таку тенденцію низкою факторів, а саме втратою довіри з боку вкладників, істотним падінням курсу національної валюти як наслідок скороченням грошових заощаджень із приватного сектору, зниженням ліквідності, зменшенням капіталізації банків, скороченням ресурсної бази банків, зростанням процентних ставок, збільшенням обсягів неповернутих валютних кредитів [3].

Таблиця 2

Структура активів банків у 2014-2016 роках, млрд. грн.

Показники	Роки			2016 рік у % до 2014	2016 рік у % до 2015
	2014	2015	2016		
Чисті активи	1 278,10	1 316,85	1254,39	98,15	95,25
Кредитний портфель	911,40	1 006,36	965,09	105,89	95,90
Вкладення в цінні папери	138,29	168,93	198,84	143,36	143,79
Високоліквідні активи	152,90	155,64	191,26	125,08	104,74

Проведені дослідження показали, що структура активів банків в 2014-2016 роках зазнавала постійних змін. у 2016 році в порівнянні з 2014 роком чисті активи банків скоротилися на 1,85% в абсолютному становить 23,71 млрд. грн; в порівнянні з 2015 роком відбулося зменшення на 4,75% в абсолютному 62,46 млрд. грн.

Вкладення в цінні папери в досліджуваному періоді зростали щорічно в середньому на 43%.

Вартість високоліквідних активів у 2016 році в порівнянні з 2014 роком зросла на 25,08%, в абсолютному вираженні становили 38,36 млрд. грн та на 4,74% в порівнянні з 2015 році (35,62 млрд. грн).

Вартість кредитних портфелів банків у 2016 році зросли на 5,89% в порівнянні з 2014 роком і у порівнянні з 2015 роком на 4,81% [4].

Банківська система України знаходиться в умовах трансформації власної структури. Банкам постійно необхідно моніторити ліквідність, підтримуючи її на достатньому рівні для своєчасного виконання всіх зобов'язань з урахуванням їх обсягів, забезпечувати здійснення вимог щодо співвідношення між залученими та власними коштами, формувати найбільш

сприятливу структуру активів із збільшенням частки високоякісних активів з прийнятним рівнем кредитного ризику для виконання правомірних вимог вкладників, кредиторів і всіх інших клієнтів. Змінюючи власну структуру банківська структура України відновлює свою стійкість на ринках міжнародної торгівлі, зменшує кількість непотрібних банківських відділень, а також для забезпечення стабільності нашої країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Банківська система України [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://uk.wikipedia/wiki/Банківська_система_України.
2. Про банки і банківську діяльність : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
3. Банківська система України-2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_1_kv_2016.pdf.
4. Банки і банківська система України за даними НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=37585678>.